

Републички завод за статистику
Република Србија

Републички геодетски завод
Република Србија

ISSN 1451-7477

Упутство

за ревизију докумената статистичких и формирање пописних кругова за Попис становништва, домаћинства и станова 2011. године

Београд, 2010. године

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији
обавезно је навођење извора.

ПРЕДГОВОР

У овој свесци дата су упутства за ревизију докумената статистичких и пописних кругова за Попис становништва, домаћинства и станова 2011. године (Попис). Ревизија се врши у склопу спровођења Закона о регистру просторних јединица („Службени гласник СРС“, бр. 19/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94) и Закона о попису становништва, домаћинства и станова 2011. године („Службени гласник РС“, бр. 104/09).

Упутство садржи основе Регистра просторних јединица (РПЈ), информације о задацима свих који учествују у ревизији докумената статистичких и пописних кругова, изради графичких приказа, њиховом увођењу и вођењу, као и упутства за попуњавање одговарајућих образаца.

При изради овог упутства коришћени су „Методологија за вођење јединствене евиденције и јединственог регистра просторних јединица“ и „Упутство за ревизију докумената статистичких кругова и формирање пописних кругова за попис становништва у 2001. години“ (едиција *Методолошки материјали*, свеска бр. 390, Савезни завод за статистику), Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09) и други релевантни прописи.

У Београду, фебруар 2010.

Директор

Проф. др Драган Вукмировић

Садржај

ПРЕДГОВОР	3
УВОД	7
1. УПУТСТВО ЗА РЕВИЗИЈУ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА И ФОРМИРАЊЕ ПОПИСНИХ КРУГОВА ЗА ПОПИС СТАНОВНИШТВА, ДОМАЋИНСТАВА И СТАНОВА 2011. ГОДИНЕ	8
1.1 Циљ	8
1.2 Територијални оквири и време спровођења	8
1.3 Основни принципи	8
1.4 Документација статистичких кругова	9
1.5 Елементи РПЈ укључени у ревизију	9
1.6 Мрежа и формирање пописних кругова	9
1.7 Критеријуми за формирање пописних кругова у статистичком кругу	10
1.8 Послови на ревизији и формирању пописних кругова за потребе Пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године	10
1.9 Организатори и извршиоци	11
1.10 Материјали који се користе у раду	11
2. ЗАДАЦИ УЧЕСНИКА У РАДУ НА РЕВИЗИЈИ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА И ФОРМИРАЊУ НОВИХ ПОПИСНИХ КРУГОВА	12
2.1 Задачи Републичког завода за статистику	12
2.2 Послови подручних одељења РЗС и ГУ Београд - ЗИС	12
2.3 Задачи Републичког геодетског завода	13
2.4 Задачи органа јединица локалне самоуправе	13
3. УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА	14
3.1 Правила за статистичке кругове	14
3.2 Упутство за попуњавање обрасца КСК-4Г/2011, подаци о статистичком кругу	15
3.3 Скица статистичког круга	16
3.3.1 Заглавље	16
3.3.2 Легенда	16
3.3.3 Размера	16
3.3.4 Графички приказ и садржај	16
3.3.5 Формат штампе	17
3.4 Прегледна карта статистичких кругова	17
3.4.1 Заглавље	17
3.4.2 Легенда	17
3.4.3 Размера	17
3.4.4 Графички приказ	17
4. УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ДОКУМЕНАТА ПОПИСНИХ КРУГОВА	18
4.1 Правила за пописне кругове	18
4.2 Упутство за попуњавање обрасца КСК-4П/2011, подаци о пописном кругу	19
4.3 Скица пописног круга	21
4.3.1 Заглавље	21
4.3.2 Легенда	21
4.3.3 Размера	21
4.3.4 Графички приказ и садржај	21
4.3.5 Формат штампе	22
ПРИЛОЗИ	23

УВОД

Територијални оквири, мреже статистичких и пописних кругова, који су коришћени у Попису становништва, домаћинства и станова 2002. године, морају бити ажурирани у току 2010. године из следећих разлога:

1. Број и величина пописних кругова зависе од броја домаћинства, карактера насељености, конфигурације терена, времена и обима предвиђеног за спровођење Пописа;
2. Интензивна изградња насеља знатно смањује ажурност скица и описа граница статистичких и пописних кругова.

Формирање пописних кругова и ревизија докумената статистичких кругова врши се у циљу њиховог усклађивања са стварним стањем на терену за потребе Пописа и ажурно вођење РПЈ.

Основу Регистра просторних јединица чини алфанумеричка база Републичког завода за статистику (РЗС) која је интегрисана са просторном базом Републичког геодетског завода (РГЗ). Статистички кругови су најмање просторне јединице Регистра просторних јединица, чија мрежа покрива целу територију Србије. То су сталне јединице чије се границе у изузетним случајевима могу мењати само по утврђеним критеријумима. Дигитализацијом граница пописних кругова у сврхе предстојећег пописа омогућава се њихово увођење и даље одржавање у Регистру просторних јединица.

Интегрисање алфанумеричке базе Регистра просторних јединица Републичког завода за статистику са просторном базом Републичког геодетског завода представља основ геопросторних података, који омогућује нов начин анализе и комуникације на савременим принципима и стварање геоинформационог система до нивоа статистичких, односно пописних кругова, од интереса за целу земљу.

Формирање пописних кругова врши се у оквиру статистичких кругова, и то тако што се један статистички круг дели на два пописна круга, или више њих, или статистички круг истовремено представља и пописни круг. Инструменти који омогућавају недвосмислено одређивање граница статистичког и пописног круга јесу опис граница и скица

Овим упутством стандардизује се начин израде докумената статистичких и пописних кругова.

1. УПУТСТВО ЗА РЕВИЗИЈУ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА И ФОРМИРАЊЕ ПОПИСНИХ КРУГОВА ЗА ПОПИС СТАНОВНИШТВА, ДОМАЋИНСТАВА И СТАНОВА 2011. ГОДИНЕ

Правни основ за ревизију и формирање нових пописних кругова и ревизију докумената статистичких кругова јесте Закон о попису становништва, домаћинства и станова 2011. године („Службени гласник РС“, бр. 104/09) и Уредба о утврђивању појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС“, бр. 110/09).

Израдом дигиталних катастарских планова и геореференцирањем скенираних радних оригинала катастарских планова омогућено је повезивање просторног садржаја са већ дигитализованом мрежом граница свих просторних јединица у електронском облику, коју РГЗ ажурно води у графичкој бази.

Дигитализација пописних кругова унутар статистичких кругова врши се на основу постојеће мреже која је нанесена на геодетске подлоге из претходног пописа.

1.1 Циљ

Циљ ревизије докумената статистичких и формирање пописних кругова јесте контрола и кориговање постојеће мреже пописних и статистичких кругова ради њиховог усклађивања са стварним стањем на терену за потребе Пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године и вођења Регистра просторних јединица.

1.2 Територијални оквири и време спровођења

Ревизија и формирање пописних кругова за потребе Пописа и ревизија докумената статистичких кругова обухвата целу територију Републике Србије.

Формирање пописних кругова и ревизија докумената статистичких кругова врши се у време предвиђено детаљним планом активности, који саставља и утврђује РЗС, и траје до краја 2010. године.

Завршна штампа материјала (описа и скица пописних кругова) траје до краја јануара 2011. године.

1.3 Основни принципи

У складу са постављеним циљевима, ревизија докумената статистичких кругова темељи се на следећим принципима:

- мрежа статистичких кругова покрива целу територију Републике Србије;
- један статистички круг може припадати само једном насељу, односно једно насеље може обухватити један статистички круг или више њих;
- један статистички круг може припадати само једној катастарској општини, односно једна катастарска општина може обухватати један статистички круг или више њих;
- границе статистичког круга се јединствено дефинишу описом, а самим тим и границом простора;
- у једном статистичком кругу не може бити више од 99 пописних кругова;
- ажурност се постиже уношењем свих промена које дефинишу границе статистичког круга у графичку базу, и то непосредно после настале промене;
- координацију послова у вези са формирањем и ревизијом графичке документације за Попис обављају РЗС, преко својих подручних одељења и ГУ Београд-Завод за информатику и статистику (ЗИС), и РГЗ, преко својих служби за катастар непокретности.

1.4 Документација статистичких кругова

Документација статистичких кругова која служи као основ за формирање пописних кругова је дигитална база података РПЈ коју води РГЗ.

За потребе ревизије користе се изводи из графичке базе РПЈ. Производ ревизије су скица и опис статистичког круга дефинисани обрасцем КСК-4Г/2011.

1.5 Елементи РПЈ укључени у ревизију

Елементе РПЈ-а чине границе просторних јединица, елементи обухваћени подацима о статистичком кругу (образац КСК-4Г) и подацима о пописном кругу (образац КСК-4П), као и адресни подаци.

Основни елемент је графички приказ.

Граница статистичког или пописног круга одређује се скицом и описом (КСК-4Г/2011 и КСК-4П/2011) на основу података са катастарских планова (дигиталних или геореференцираних скенираних радних оригинала катастарских планова), као и расположивих ортофото снимака.

Граница статистичког круга обухвата један пописни круг или више њих у целини.

Граница насеља обухвата један статистички круг или више њих у целини.

Граница месне заједнице дефинише се границама насеља, статистичких и пописних кругова, и то:

- насељима, ако месну заједницу чини једно насеље или више насеља у целини;
- статистичким круговима, ако је месна заједница део насеља и ако обухвата један статистички круг или више њих у целини;
- пописним круговима (деловима статистичких кругова) за месне заједнице чије се границе не уклапају у мрежу статистичких кругова;
- месна заједница може припадати само једној јединици локалне самоуправе.

1.6 Мрежа и формирање пописних кругова

Мрежа пописних кругова из 2002. године је полазна основа за ревизију.

Ревизија се спроводи дигитализацијом граница пописних кругова унутар статистичких кругова и обавља се на основу података катастарских планова (дигиталних или геореференцираних скенираних радних оригинала катастарских планова), као и расположивих ортофото снимака.

За потребе Пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године, спроводи се ревизија пописних кругова. Ревизија и формирање нових пописних кругова врше се на бази: броја домаћинства, карактера насељености, конфигурације терена, времена и обима предвиђеног за спровођење Пописа.

За подручја где се пописни кругови из 2002. године не уклапају у критеријуме Пописа 2011. формирају се нови пописни кругови. Границе пописних кругова после ревизије не смеју сећи границе статистичких кругова и месних заједница п. Тиме се усклађује мрежа пописних кругова, статистичких кругова, месних заједница и насеља.

1.7 Критеријуми за формирање пописних кругова у статистичком кругу

Критеријуми за одређивање величине пописних кругова јесу број домаћинстава и карактер насеља:

1) Број домаћинстава

Пописни кругови се формирају према броју домаћинстава у зависности од карактера насеља, и то за:

Карактер насеља	Број домаћинстава
Сеоско раштркано насеље	50
Сеоско разбијено насеље	50
Сеоско збијено-неушорено насеље	75
Сеоско ушорено и збијено-ушорено насеље	100
Приградско насеље и периферијски делови градских насеља	100
Градска насеља	100

Одступања од наведених критеријума могу се толерисати за 20% уколико то налажу услови на терену. Због незнатног „вишка“ домаћинстава пописне кругове не треба исувише уситњавати.

Већа одступања су дозвољена у оквиру градских насеља у случају зграде за колективно становање, односно зграде са више улаза (видети НАПОМЕНУ у одељку 4.1).

Уколико се број домаћинстава у оквиру пописног круга није знатније изменио, задржава се граница пописног круга дефинисаног претходним пописом (из 2002. године).

2) Карактер насеља, дела насеља на СК

Под *сеоским раштрканим* насељем подразумева се насеље у којем су појединачне куће удаљене једна од друге више десетина, па и стотина метара. То су обично брдско-планинска насеља, где је конфигурација земљишта таква да је прелаз од једне до друге куће прилично отежан и захтева велики утрошак времена.

Под *сеоским разбијеним* (махала, мала, заселак) насељем подразумева се сеоско насеље где су групе кућа одвојене једна од друге, на мањој или већој удаљености, некад и по стотинак метара. Ово су обично брдско-планинска насеља и удаљеност једне групе кућа од друге зависи од конфигурације терена. Међутим, овај тип насеља може се јавити и у неким равничарским пределима.

Сеоско збијено-неушорено насеље је оно насеље где су све куће у насељу врло близу једна другој и где прелаз од једне до друге куће не захтева много времена.

Сеоско ушорено и збијено-ушорено насеље је насеље чије су куће удаљене више десетина метара једна од друге, ушорене поред пута (друма), односно насеље збијено и ушорено поред једног пута или више путева који се у насељу укрштају.

Приградска насеља, односно периферијски делови градских насеља, такође су насеља са кућама које су близу једна другој, са уличним системом, и налазе се у непосредној близини града.

Градска насеља су као таква одређена на основу правних аката Републике. Код ових насеља куће су врло близу једна другој и налазе се у уличном систему са нумерацијом.

1.8 Послови на ревизији и формирању пописних кругова за потребе Пописа становништва, домаћинстава и станова 2011. године

- идентификација пописних кругова које треба поделити врши се на основу новог процењеног броја домаћинстава.
- формирање нових пописних кругова врши се тако што се стари пописни круг проглашава неактивним, а нови пописни кругови добијају нове, тј. прве слободне шифре у оквиру статистичког круга.
- у случајевима када шифра пописног круга пређе „99“ – обавезна је подела статистичког круга.
- код формирања нових статистичких кругова врши се пренумерација свих пописних кругова у оквиру новоформираног статистичког круга од 01 до 99.

- описи или делови описа статистичког круга и пописних кругова треба да буду исти или делимично исти ако их чини истоветна граница или део границе.
- описе треба допунити упечатљивим објектима како би се лакше дефинисале просторне јединице и како би оне касније могле лакше бити идентификоване на терену.

Код израде и допуне описа и граница пописних кругова треба настојати:

- да се границе између пописних кругова ослањају на путну инфраструктуру и друге трајније објекте ради њихове лакше идентификације;
- да се приликом избора објеката за допуну границе пописног круга у обзир првенствено узму објекти уочљиви на терену;
- да се, уколико се на претходно наведен начин не могу дефинисати границе пописног круга, у дефинисање граница укључе стамбене зграде познатијих мештана;
- да се пописни кругови одређују, где је то могуће, улицама и кућним бројевима које обухватају.

1.9 Организатори и извршиоци

Припреме, организацију формирања пописних кругова и ревизију докумената статистичких кругова врше:

- Републички завод за статистику и
- Републички геодетски завод.

Уз помоћ и сарадњу

- ГУ Београд - ЗИС;
- органа, служби јединица локане самоуправе;
- инструктора;
- контролора;
- ревизора.

РЗС и РГЗ одређују потребан број и задатке инструктора, контролора и ревизора.

1.10 Материјали који се користе у раду

Материјали који се користе у раду на формирању пописних кругова и ревизији докумената статистичких кругова су:

- подаци из базе података РПЈ;
- Образац КСК-4Г/2002 (подаци о статистичком кругу) и Образац КСК-4П/2002 (подаци о пописном кругу);
- прегледне општинске карте са свим просторним јединицама графичке базе РПЈ;
- дигитални катастарски планови и геореференцирани скенирани радни оригинали катастарских планова;
- ортофото снимци.

Сва графичка документација води се у бази Регистра просторних јединица РГЗ-а.

2. ЗАДАЦИ УЧЕСНИКА У РАДУ НА РЕВИЗИЈИ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА И ФОРМИРАЊУ НОВИХ ПОПИСНИХ КРУГОВА

2.1 Задаци Републичког завода за статистику

Републички завод за статистику, преко својих подручних одељења и ГУ Београда – ЗИС и у сарадњи са Републичким геодетским заводом, обавља следеће послове:

- методолошко-организационе послове;
- утврђује методолошке основе;
- прописује инструменте за ревизију и ажурно вођење докумената статистичких и пописних кругова (обрасце, упутства) и доставља их Републичком геодетском заводу у електронској форми;
- даје допунска упутства у циљу једнообразног решавања проблема који искрсну у току рада на ревизији и формирању докумената статистичких и пописних кругова;
- координира и прати ток рада на ревизији и формирању докумената статистичких и пописних кругова;
- води инструктажу свих учесника у ревизији и формирању докумената статистичких и пописних кругова;
- обавља и друге послове неопходне за успешну припрему и формирање докумената статистичких и пописних кругова;
- трајно чува и обезбеђује копије описа и скица статистичких и пописних кругова;
- врши надзор над инструкторима, контролорима и ревизорима из делокруга ревизије.

2.2 Послови подручних одељења РЗС и ГУ Београд - ЗИС

Подручна одељења Републичког завода за статистику и ГУ Београд - ЗИС координирају и контролишу све послове на ревизији и формирању докумената статистичких и пописних кругова, и то у сарадњи са надлежним службама за катастар непокретности, Републичком геодетском заводу и другим надлежним општинским службама. У том циљу, обављају следеће послове:

- инвентарисање и комплетирање докумената статистичких кругова и пописних кругова;
- у сарадњи са надлежном службом за катастар непокретности и органима јединице локалне самоуправе, врше категоризацију докумената статистичких и пописних кругова према степену њихове усаглашености, потпуности и ажурности, односно доносе одлуку о потреби ревизије;
- дистрибуирају материјале за ревизију и формирање докумената статистичких и пописних кругова;
- у сарадњи са надлежном службом за катастар непокретности РГЗ-а, дефинишу новоформиране границе статистичких и пописних кругова;
- контролишу међусобну усаглашеност описа граница и скица статистичких кругова;
- координирају рад на ревизији докумената статистичких и пописних кругова са належном службом за катастар непокретности РГЗ-а;
- евидентирају и контролишу ток ревизије докумената статистичких и пописних кругова;
- одређују лица која ће упоређивати документе статистичких и пописних кругова са стањем на терену;
- старају се да се сви послови у вези са припремама и спровођењем ревизије докумената статистичких и пописних кругова обаве квалитетно и према предвиђеном плану;
- израђују тромесечне извештаје о току ревизије докумената статистичких и пописних кругова и дају примедбе и предлоге за побољшање квалитета описа и скица;
- обављају и друге послове неопходне за успешну припрему и спровођење ревизије докумената статистичких и пописних кругова.

2.3 Задаци Републичког геодетског завода

Републички геодетски завод је организација надлежна за вођење графичких приказа РПЈ у ревизији докумената статистичких и пописних кругова.

Надлежно одељење Републичког геодетског завода организује рад служби за катастар непокретности.

Републички геодетски завод, у сарадњи са Републичким заводом за статистику, обавља следеће послове:

- учествује у изради упутстава и методолошких решења за ревизију и ажурно вођење графичких приказа базе РПЈ, односно докумената статистичких и пописних кругова;
- учествује у инструктажи свих учесника у ревизији докумената статистичких и пописних кругова;
- пружа стручну помоћ при изради докумената статистичких и пописних кругова;
- службе за катастар непокретности врше ревизију граница пописних и статистичких кругова у сарадњи са надлежном организационом јединицом Републичког завода за статистику и надлежним службама јединице локалне самоуправе;
- службе за катастар непокретности врше исправку докумената након контроле ревизије;
- врши допуну и ажурирање просторних јединица у бази РПЈ;
- формира Дигиталну архиву о документацији за Попис 2002. и Попис 2011, која се трајно чува;
- израђује ажурне скице и описе граница пописних кругова;
- израђује извештаје о току ревизије докумената статистичких и пописних кругова и даје примедбе и предлоге за побољшање квалитета описа и скица статистичких и пописних кругова;
- обавља и друге послове неопходне за успешну припрему и спровођење ревизије докумената статистичких и пописних кругова.

2.4 Задаци органа јединица локалне самоуправе

Послове у вези с ревизијом докумената статистичких кругова и формирање пописних кругова обављају органи јединица локалне самоуправе, кроз следеће активности:

- доносе одлуке о именовању неименованих улица и промени назива, а самим тим ажурирају спискове улица за сва насеља;
- пружају информације о броју домаћинстава у насељу и месној заједници из своје евиденције;
- ажурирају границе насеља и месних заједница заједно са надлежним службама за катастар непокретности;
- обављају и друге послове неопходне за успех ревизије.

3. УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ДОКУМЕНАТА СТАТИСТИЧКИХ КРУГОВА

Приликом ревизије докумената статистичких кругова води се рачуна о усаглашености описа и графичког приказа.

3.1 Правила за статистичке кругове

Статистички кругови се не могу спајати нити брисати, осим у ситуацији када се услед изградње инфраструктурних или акумулационих објеката ствара нова животна средина.

Деоба статистичког круга врши се само када настану законски, односно методолошки разлози, и то:

- када на статистичком кругу настане више насеља (издвајање и припајање другом насељу, новоизграђено насеље);
- када граница општине пресеца статистички круг;
- када се врши комасација и арондација земљишта;
- када делови статистичког круга, услед промене границе катастарске општине, припадају другим катастарским општинама;
- када редни број пописног круга у оквиру статистичког круга пређе 99 .

У оваквим, изузетним случајевима:

- утврђује се постојање правног и методолошког основа за поделу;
- обезбеђују се подаци потребни за деобу;
- одређују се границе нових статистичких кругова објектима који их прецизно дефинишу;
- додељују се нови матични бројеви новоформираним статистичким круговима;
- обезбеђују се потребна документа за статистичке кругове (графички приказ и опис).

Кориговање граница статистичких кругова

Специфичне ситуације, у којима се коригују границе статистичког круга, решавају се на следећи начин:

- на ненастањеним подручјима, у случају њиховог прецизирања: природним границама, трајним објектима или границама парцела;
- изграђени објект на граници статистичког круга припада статистичком кругу на чијој се територији налази својим већим делом или, код стамбених зграда, оном статистичком кругу на којем је улаз;
- необухваћени, ненасељени део територије припаја се статистичком кругу насеља у чији атар спада, а ако је насељен, према обухвату из претходног пописа;
- двапут обухваћени део територије припаја се статистичком кругу у оквиру којег је обухваћено становништво те територије у претходном попису;
- ако је становништво двапут обухваћено, Републички завод за статистику одлучује на који начин ће се решити овакав случај;
- када граница неке јединице РПЈ вишег нивоа одсече незнатан и ненасељен део статистичког круга услед изградње нових саобраћајница, промене речног тока и сл. врши се усклађивање граница;
- ако се граница статистичког круга не може идентификовати због интезивне изградње објеката којих раније није било у пописима, кориговање границе или дела границе врши се према тим објектима, с тим да нове границе бар приближно одговарају ранијим границама.

3.2 Упутство за попуњавање обрасца КСК-4Г/2011, подаци о статистичком кругу

Образац КСК-4Г/2011 садржи елементе базе РПЈ (алфанумеричке) и ажуран опис статистичког круга.

Образац се доставља као текстуални документ (у електронском облику). За сваки статистички круг израђује се образац коришћењем облик-тип слова **Ariel 10**, који се смешта у стандардизовани електронски запис и штампа.

Стандардизовање електронског записа, описа и скица статистичких кругова, врши се на бази припадности вишим јединицама РПЈ. Документа (фајлови) именовани су по дефинисаним обрасцима за називе:

- опис статистичког круга, 2011-SK-xxxxxxx-O;
- графички део описа статистичког круга, 2011-SK-xxxxxxx-G.

Претходно дефинисана документа смештају се у „фасциклу“ (фолдер) насеља по моделу назив насеља – матични број (нпр. МАЈДАН – 789456), а насеља у „фасциклу“ (фолдер) јединица локалне самоуправе (општине или града/градова назив JLS_xxxxx).

Сва електронска документација, након завршене ревизије, доставља се РЗС-у, који је трајно чува.

Подаци о статистичком кругу (1–7) проверавају се поређењем са изводом РПЈ:

1. **Матични број статистичког круга** - преузима се из извода РПЈ или додељује нови из контингента резервних матичних бројева.
2. **Назив општине** - преписује се из извода базе РПЈ.
3. **Назив насеља** - уписује се законски назив насеља, тј. преписује се из извода базе РПЈ.
4. **Матични број насељеног места** - преписује се из извода РПЈ.
5. **Карактер насељеног места** - уписује се један од следећих модалитета карактера насеља (текст и шифра).

Карактер насеља	Шифра
Сеоско раштркано насеље	1
Сеоско разбијено насеље	2
Сеоско збијено-неушорено насеље	3
Сеоско ушорено и збијено-ушорено насеље	4
Приградско насеље и периферијски делови градских насеља	5
Градска насеља	6

6. **Катастарска општина** - преписује се назив из извода РПЈ.
7. **Матични број катастарске општине** - преписује се из извода РПЈ.
8. **Број домаћинстава** - укупан број домаћинстава на статистичком кругу формира се као збир процењеног броја домаћинстава свих пописних кругова које обухвата, након ревизије пописних кругова.
9. **Број пописних кругова у статистичком кругу** - уписује се укупан број пописних кругова на колико је статистички круг подељен за Попис 2011. године, након ревизије пописних кругова.
10. **Датум попуњавања обрасца** - уписују се дан, месец и година попуњавања обрасца.
11. Ревидирани **опис границе статистичког круга** – уноси се унутар уоквиреног простора Обрасца КСК-4Г/2011.
 - Опис мора бити јасно и прецизно одређен трајним, познатим природним или вештачким објектима.
 - Ако је део границе статистичког круга истоветан са границом пописног круга, користи се исти опис или део описа за израду описа пописног круга. У недостатку упадљивих објеката, при изради описа граница статистичког круга, треба се служити правцем на неки објекат, с тим што треба приближно одредити његову удаљеност.

- У опису границе не може се позивати на границе катастарских општина нити на границе катастарских парцела. Изузетно, у опису граница наводе се бројеви граничних парцела унутар статистичког круга само онда када нема других препознатљивих оријентира – код ретко настањених статистичких кругова са раштрканим кућама.
- За објекте на граници круга мора се прецизно одредити ком статистичком кругу припадају.
- У градским срединама са уличним системом описи се дефинишу улицама и обухватом кућних бројева „од–до“.

Попуњени образац за сваки статистички круг потписује лице које га је саставило.

Пример попуњеног обрасца дат је у прилогу број 1.

3.3 Скица статистичког круга

Скица статистичког круга је производ графичког дела базе РПЈ. Ревизијом статистичких кругова база РПЈ се ажурира, а скице се израђују према овом упутству. Скица се формира у електронском формату (pdf), димензија листа **A4** или **A3**, у зависности од облика и величине.

Елементи ажурне скице статистичког круга су:

3.3.1 Заглавље

Заглавље треба да заузима мањи простор на скици, и то у горњем десном углу. У заглављу треба да се налазе идентификациони елементи РПЈ, који се преузимају или уписују из графичке базе РПЈ:

- назив општине са матичним бројем;
- назив катастарске општине са матичним бројем;
- назив насеља са матичним бројем и
- матични број статистичког круга.

3.3.2 Легенда

Легенду чине опис и симбол граничних линија РПЈ, као и описи и изгледи осталих симбола који су на скици. Поред овога, легенда треба да садржи симбол полазне тачке из описа.

Линије статистичког круга штампати жутом бојом, дебљина линије 2,25.

Линије пописних кругова штампати црвеном бојом, дебљина линије 1,50.

Називе улица штампати жутом бојом.

3.3.3 Размера

Скица мора да садржи и размеру.

3.3.4 Графички приказ и садржај

Графички садржај скице статистичког круга је следећи:

- графички приказ статистичког круга преузима се из графичке базе РПЈ, са границама пописног круга
- извод из РПЈ, тј. границе захваћених елемената РПЈ (статистичког круга и припадајућих пописних кругова):
 - матични број статистичког круга;
 - шифре пописних кругова;
 - ортофото снимак и
 - извод из Адресног регистра за интересно подручје.

3.3.5 Формат штампе

Формат штампе зависи од величине и видљивости садржаја скице. Може се користити формат **A4** или **A3**, и то **положено** или **усправно**. Сви графички прикази штампају се у боји.

Минимална размера за штампу скице код градских статистичких кругова јесте 1:1000.

Све што је речено о садржају скице статистичког круга представља битне елементе скице. Уколико расположива скица не одговара тим захтевима, потребно је прилагодити је у току ревизије.

Примери скице статистичког круга за градско и сеоско подручје дати су у прилогу 2 и 3.

3.4 Прегледна карта статистичких кругова

Прегледна карта статистичких кругова израђује се за јединице локалне самоуправе (ЈЛС) и градске општине.

Израда прегледне карте статистичких кругова по насељима изводи се из графичке базе РПЈ РГЗ-а. Прегледна карта намењена је општинским инструкторима као помоћно средство за организовање спровођења пописа. Статистички кругови градских насеља који се не могу јасно исказати у истој размери приказују се у посебно израђеној, допунској карти – изван прегледне карте, за одговарајуће насеље.

Прегледна карта се израђује у одговарајућој размери, штампа се на формату **A3** или **A0** формату, положено или усправно, у зависности од облика и величине. На прегледној карти где се границе и идентификација статистичких кругова (матични бројеви) не виде јасно, израђује се допунска скица (прилог) дела општине који није добро видљив.

Елементи Прегледне карте статистичких кругова су:

3.4.1 Заглавље

Заглавље треба да заузима мањи простор на карти, и то на врху. У заглављу треба да се налазе идентификациони елементи РПЈ, који се преузимају или уписују из графичке базе РПЈ:

- ознака графичке базе РПЈ /2011 и
- назив ЈЛС

3.4.2 Легенда

Легенду чине опис и симбол граничних линија из графичке базе РПЈ:

- општине/градске општине
- насеља
- статистичких кругова

3.4.3 Размера

Прегледна карта мора да садржи размеру.

3.4.4 Графички приказ подразумева приказ граница и идентификационих елемената следећих просторних јединица:

- града (ако је у питању град као јединица локалне самоуправе)
- општине или градске општине
- насеља, називи насеља
- статистичких кругова са матичним бројевима

Пример Прегледне карте статистичких кругова налази се у прилогу бр. 8

4. УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ДОКУМЕНАТА ПОПИСНИХ КРУГОВА

Ажуран опис границе и скица пописног круга представљају основни инструмент за спровођење Пописа становништва, домаћинства и станова у 2011. години.

Приликом израде докумената пописних кругова води се посебно рачуна о усаглашености описа и графичког приказа.

Скице и описи се израђују, а потом штампају, из ажурне базе РПЈ, по прописаним условима.

4.1 Правила за пописне кругове

Приликом ревизије докумената пописних кругова води се посебно рачуна о следећем:

- **усаглашености описа** са скицом и обрнуто (појмови – оријентир, улице и кућни бројеви). Уколико у опису има оријентира којих нема на скици пописног круга, лоцирати их и унети текст на скици;
- **усаглашености граница** пописних кругова са подлогама (путеви, улице, ортофото подлога);
- скица пописног круга треба да је **добре видљивости – читљивости**;
- на скици пописног круга обавезна је **идентификација** посматраног пописног круга и суседних пописних кругова, са граничним линијама из базе РПЈ;
- боја линије треба да је уочљива како на електронској скици, тако и на ортофото скици;
- скица пописног круга треба да буде без сувишних детаља.

Да би се задовољио основни услов да скица буде јасно видљива, **формат штампе** може бити **A4** или **A3**, положено или усправно. Уколико су сеоски пописни кругови велики, са раштрканим групама кућа и лоше видљивости на **A3** формату, треба урадити скицу целог круга, са означеним квадрантима (прилог бр. 6), где је сваки квадрант засебан прилог скице пописног круга (прилог бр. 7), са видљивошћу објеката, путева и прилаза, по могућству са подлогом ортофотоа.

У градским срединама видљивост треба да буде до назива улица и кућних бројева, ортофото снимак треба да буде јасан, а штампа са размером не мањом од 1:1000. У случајевима када пописни круг представља малу површину може се представити без ортофото снимка, али обавезно са адресним системом улица и објектима од општег интереса.

Уколико улица није именована одлуком органа локалне самоуправе, приказује се само њена контура.

За сваки пописни круг ради се опис. Уколико је пописни круг у једнаким границама као и статистички, опис се преузима од статистичког круга и прилагођава се терминологији која важи за пописни круг, тј. набрајају се кућни бројеви или низови кућних бројева у случају постојања уличног система, или се, ако нема уличног система, наводе називи локалних путева.

Ако је пописни круг дефинисан уличним системом, потребно је дати обухват кућних бројева на захваћеној територији пописног круга, по улицама, од броја до броја.

НАПОМЕНА

Увидом у документацију из претходног пописа уочен је проблем вишеструког евидентирања зграда које имају више улаза, тј. кућних бројева. **Зграда као грађевинска целина с једним улазом или више улаза у општем случају треба да припада једном пописном кругу.** Ако је у току ранијег периода било креирано више пописних кругова који покривају подручје зграде, потребно је извршити формирање новог пописног круга и „угасити“ све старе који су ушли у новонастали, спојени пописни круг. Овако формиран пописни круг може да одступи од претходно дефинисане горње границе од 120 домаћинства.

Подела зграде на два или више пописних кругова дозвољена је само у изузетним ситуацијама. Правила за одређивања граница пописних кругова у оваквим, специфичним случајевима, биће посебно прописана и о њима ће благовремено бити обавештени сви учесници у ревизији.

Пописни круг може припадати само једном статистичком кругу.

Деоба пописног круга врши се само из методолошких разлога:

- при усаглашавању са променама граница више јединице, тј. статистичког круга;
- када граница месне заједнице сече пописни круг (новоформирана месна заједница);
- када критеријум „број домаћинстава“ на пописном кругу пређе 120, осим у случајевима када зграда има више од 120 домаћинстава.

У оваквим изузетним случајевима потребно је:

- утврдити постојање правног или методолошког основа за поделу;
- обезбедити податке потребне за деобу;
- одредити границе нових пописних кругова објектима (оријентирима) који их прецизно дефинишу;
- „угасити“ стару шифру пописног круга и доделити прву слободну шифру у оквиру статистичког круга (01–99), ради праћења историјата;
- обезбедити потребна документа (описе и скице) прилагођена за пописивача и његово сналажење на терену.

Кориговање граница пописних кругова

Специфичне ситуације, када треба кориговати границе пописног круга, решавају се на следећи начин:

- на ненастањеном делу пописног круга, у случају њиховог прецизирања: природним границама, трајним објектима;
- изграђени објект на граници пописног круга припада пописном кругу на чијој се територији налази својим већим делом, односно код зграда – оном пописном кругу на којем је улаз;
- необухваћени, ненасељени део територије припаја се најближем пописном кругу, а ако је насељен, према обухвату из претходног пописа;
- двапут обухваћени део територије припаја се пописном кругу у оквиру којег је обухваћено становништво те територије у претходном попису;
- када граница статистичког круга одсече незнатан и ненасељен део пописног круга, према граници статистичког круга;
- ако се граница пописног круга не може идентификовати због велике изградње објеката којих раније није било у пописима, кориговање границе или дела границе врши се према тим објектима, с тим да нове границе бар приближно одговарају ранијим границама.

Провера ажурности, ако је то потребно, врши се провером на терену или увидом у ортофото снимак новијег датума.

4.2 Упутство за попуњавање обрасца КСК-4П/2011, подаци о пописном кругу

Образац КСК-4П/2011 садржи елементе базе РПЈ (алфанумеричке) и опис пописног круга.

Образац се доставља као текстуални документ (у електронском облику). За сваки пописни круг израђује се образац коришћењем облик-тип слова *Ariel 10*, који се смешта у стандардизовани електронски запис и штампа.

Стандардизовање електронског записа описа и скица пописних кругова врши се на бази припадности вишим јединицама РПЈ. Организована у сет „докумената“ (фајлова) под дефинисаним називима 2011-SK-xxxxxxx-РК-хх-О и 2011-SK-xxxxxxx-РК-хх-Г, у оквиру „фасцикле“ (фолдера) насеља xxxxxx, а насеља у оквиру „фасцикле“ (фолдера) јединица локалне самоуправе (општине или града/градова JLS_xxxxxx), сва електронска документација, након завршене ревизије, доставља се РЗС-у, који је трајно чува.

Опис граница попуњава се после увида у документацију и обиласка терена, тј. уписује се ревидирани опис, који је допуњен и верификован у току ревизије.

За сваки пописни круг у оквиру статистичког круга саставља се по један образац КСК-4П/2011 и скица.

Подаци о пописном кругу (1–7) проверавају се поређењем са изводом РПЈ, а потом се уписују или преузимају са обрасца КСК-4П/2002 у случају поклапања идентификационих података:

1. **Матични број статистичког круга** - преузима се из РПЈ.
2. **Шифра пописног круга** - Уписује се шифра пописног круга у оквиру статистичког круга.

За пописни круг који је уједно и статистички круг уписује се „01“. У делу где је опис границе уноси се текст: „Граница пописног круга идентична је граници статистичког круга“ и преузима се опис статистичког круга, са навођењем обухвата улица и кућних бројева, ако их има.

3. **Назив месне заједнице** - Уписује се званични (пун) назив месне заједнице.
4. **Матични број месне заједнице** - преузима се из извода базе РПЈ.
5. **Број домаћинстава у пописном кругу** - Уписује се процењени број домаћинстава, с тим да збир домаћинстава свих пописних кругова на статистичком кругу даје укупан број домаћинстава на статистичком кругу, уписан у Образац КСК-4Г/2011.

Уколико се у току ревизије, изласком на терен, установи да није било изградње на пописном кругу, тј. да се садржај пописног круга није променио у односу на претходни попис, онда се податак о броју домаћинстава преписује из извода базе РПЈ као резултат пописаног броја домаћинстава, а не са обрасца из претходног пописа који садржи процењен податак.

6. **Датум попуњавања обрасца** - Уписују се дан, месец и година попуњавања обрасца.
7. **Опис границе пописног круга** - Одређује се територија пописног круга и уноси у предвиђен простор тако да пописивач без тешкоће може наћи свој пописни круг.

Ревидирани опис граница пописног круга исписује се читко и јасно унутар уоквиреног простора Обрасца КСК-4П/2011. Опис мора бити јасно и прецизно одређен трајним и познатим објектима. У недостатку упадљивих објеката, при изради описа границе пописног круга треба се користити правцем на неки објекат, с тим што треба приближно одредити његову удаљеност. На сеоским круговима дозвољени су називи потеса који морају бити и на графичком приказу.

У опису границе не може се позивати на границе катастарских општина, бројеве парцела, коте, односно на све оно што пописивач не може да идентификује на терену.

У опису границе пописног круга, поред описа његове спољне границе, обавезно се даје садржај, тј. ажуран обухват улица и кућних бројева и зграда са више улаза тј. кућних бројева које пописни круг обухвата (видети 4.1 правила за пописне кругове - НАПОМЕНА).

Ако пописни круг обухвата само једну зграду, опис границе је адреса (улица и кућни број).

Попуњени образац за сваки пописни круг потписује лице које га је саставило.

Обрасци КСК-4П/2011 и скице пописних кругова, у папирном и електронском облику, трајно се чувају у Републичком заводу за статистику.

Пример попуњеног обрасца дат је у прилогу бр. 4.

4.3 Скица пописног круга

Скица пописног круга је производ графичког дела базе РПЈ.

За Попис, дигитализација пописних кругова унутар статистичких кругова врши се на основу постојеће мреже из претходног пописа. Ревизијом пописних кругова база РПЈ се ажурира а скице се израђују према овом упутству. Скица се формира у електронском формату (pdf), димензија листа **A4** или **A3**, у зависности од облика и величине пописног круга.

Посебно је важна усаглашеност описа и скице пописних кругова.

Елементи ажурне скице пописног круга су:

4.3.1 Заглавље

Заглавље треба да заузима мањи простор на скици, и то у горњем десном углу. У заглављу треба да се налазе идентификациони елементи РПЈ, који се преузимају или уписују из графичке базе РПЈ:

- назив општине са матичним бројем;
- назив катастарске општине са матичним бројем;
- назив насеља са матичним бројем;
- назив месне заједнице са матичним бројем;
- матични број статистичког круга;
- шифра пописног круга.

4.3.2 Легенда

Легенду чине опис и симбол граничних линија РПЈ, као и опис и изглед осталих симбола који су на скици. Поред овога, легенда треба да садржи симбол полазне тачке из описа.

Линије статистичког круга штампати жутом бојом (дебљина линије 2,25).

Линије пописних кругова штампати црвеном бојом (дебљина линије 1,50).

Називе улица и кућне бројева штампати жутом бојом.

4.3.3 Размера

Скица мора да садржи и размеру.

4.3.4 Графички приказ и садржај

Графички приказ пописног круга преузима се из графичке базе РПЈ и садржи:

- извод из РПЈ, тј. границе захваћених елемената РПЈ (за задату област пописног круга коју захвата);
- матични број статистичког круга;
- шифру пописног круга;
- полазну тачку;
- ортофото снимак;
- извод из Адресног регистра за интересно подручје.

Ако је потребно, графички приказ се може допунити и:

- карактеристичним и трајним објектима (школа, дом културе, црква, гробље, продавница, фабрика, мост, пећина, насип, позната увала, кућа Радића и др.);
- комуникацијама са називима (аутопут, железничка пруга, друм, улица, изузетно колски пут и стаза и сл.), односно рекама, познатим потоцима, планинским врховима и брдима са својим називима или локалним називима;

- локалним називима делова насеља, позиционираним на скици тако да ближе означавају одређено подручје (обично у сеоским срединама разбијеног типа – потеси, махале, засеоци).

4.3.5 Формат штампе

Формат штампе зависи од величине и видљивости садржаја скице. Може се користити формат **A4** или формат **A3**, и то **положено** или **усправно**. Сви графички прикази штампају се у боји.

Минимална размера за штампу скице код градских статистичких кругова јесте 1:1000.

Све што је речено о садржају скице пописног круга представља битне елементе скице. Уколико расположива скица не одговара тим захтевима, мора бити прилагођена у току ревизије.

Технику израда скице, употребљених слова (величина), уцртаних знакова за објекат, комуникације, границе, боје итд. одређује Републички геодетски завод.

Уколико су сеоски кругови велики са раштрканим групама кућа и лоше видљивости на **A3** формату, тада треба урадити скицу целог круга на формату **A3** и означити квадранте као Прилог 1 или више прилога. На посебном папиру треба дати прилог/е до видљивости објеката и прилаза, са обавезним ортофото снимком.

Ажурни опис граница и скице пописног круга саставни су део графичке базе РПЈ, и РЗС их трајно чува у аналогној и електронској форми.

Примери скице пописног круга са ортофото снимком (за градско и сеоско подручје) дати су у прилозима бр. 5, 6 и 7.

ПРИЛОЗИ

Прилог бр. 1

Образац КСК-4Г/2011

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Уредба о утврђивању појединих
статистичких истраживања,
„Службени гласник РС”, број 110/2009.

ПОДАЦИ О СТАТИСТИЧКОМ КРУГУ

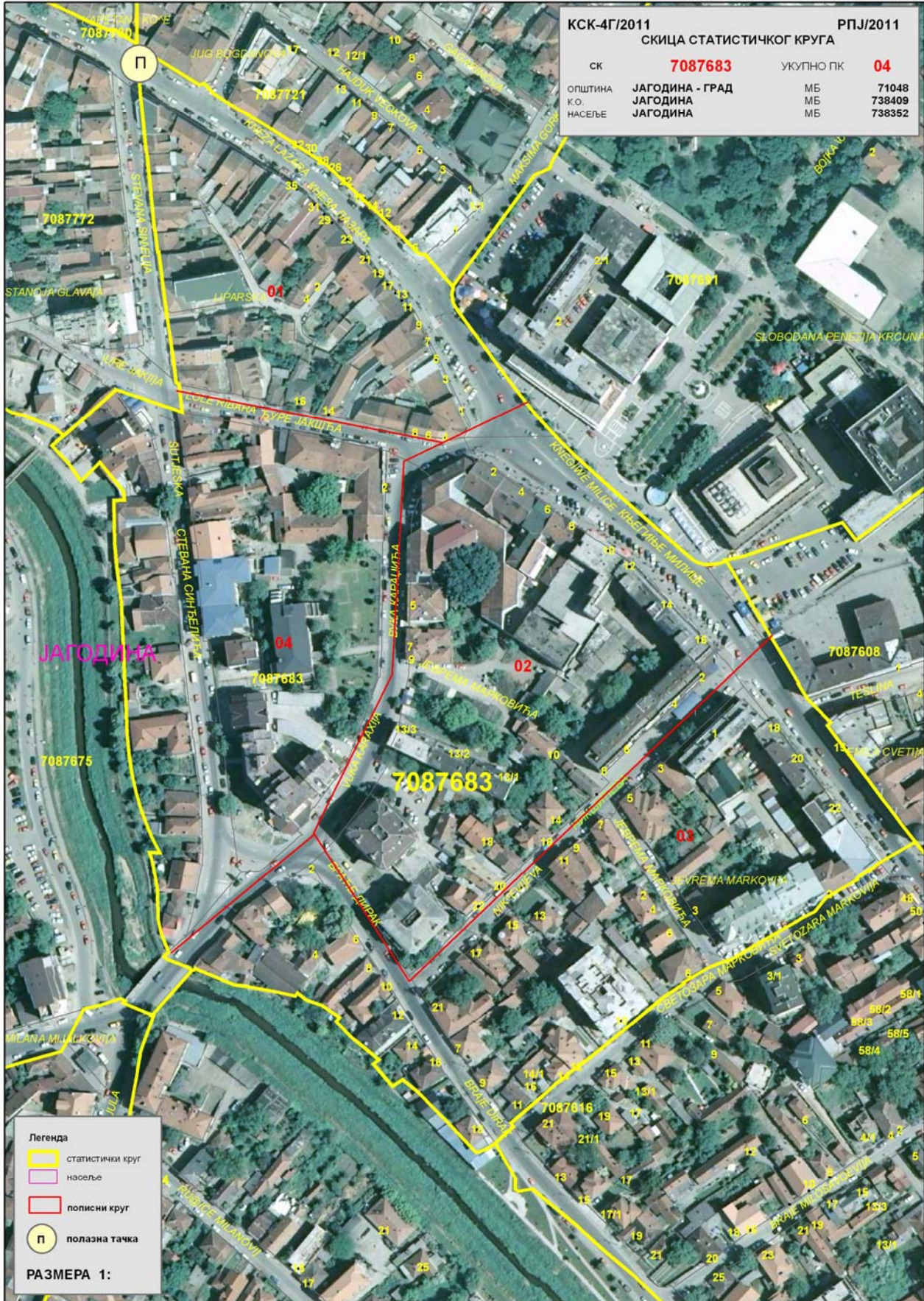
1.	Матични број статистичког круга	7 0 0 8 4 9 0
2.	Општина БЕОГРАД – ВРАЧАР	
3.	Насеље (насељено место) – назив БЕОГРАД (ВРАЧАР)	
4.	Матични број насељеног места	7 9 1 0 2 4
5.	Карактер насељеног места ГРАДСКО НАСЕЉЕ	шифра 6
6.	Катастарска општина – назив ВРАЧАР	
7.	Матични број катастарске општине	7 0 3 6 4 8
8.	Број домаћинстава	6 9 8
9.	Број пописних кругова у статистичком кругу	0 5
10.	Датум попуњавања обрасца	0 1 0 1 2 0 1 0
11.	ОПИС ГРАНИЦЕ СТАТИСТИЧКОГ КРУГА	

Почиње од раскршћа Курсулине и Његошеве улице, средином Његошеве обухватајући парну страну до раскршћа са Мутаповом улицом, средином Мутапове улице обухватајући непарну страну до раскршћа са Улицом Боре Станковића, средином Улице Боре Станковића обухватајући непарну страну до раскршћа са Катанићевом улицом, средином Катанићеве улице обухватајући непарну страну до раскршћа са Макензијевом улицом, прелази Макензијеву улицу и улази у Курсулину улицу, средином Курсулине улице обухватајући парну страну до раскршћа са Његошевом улицом.

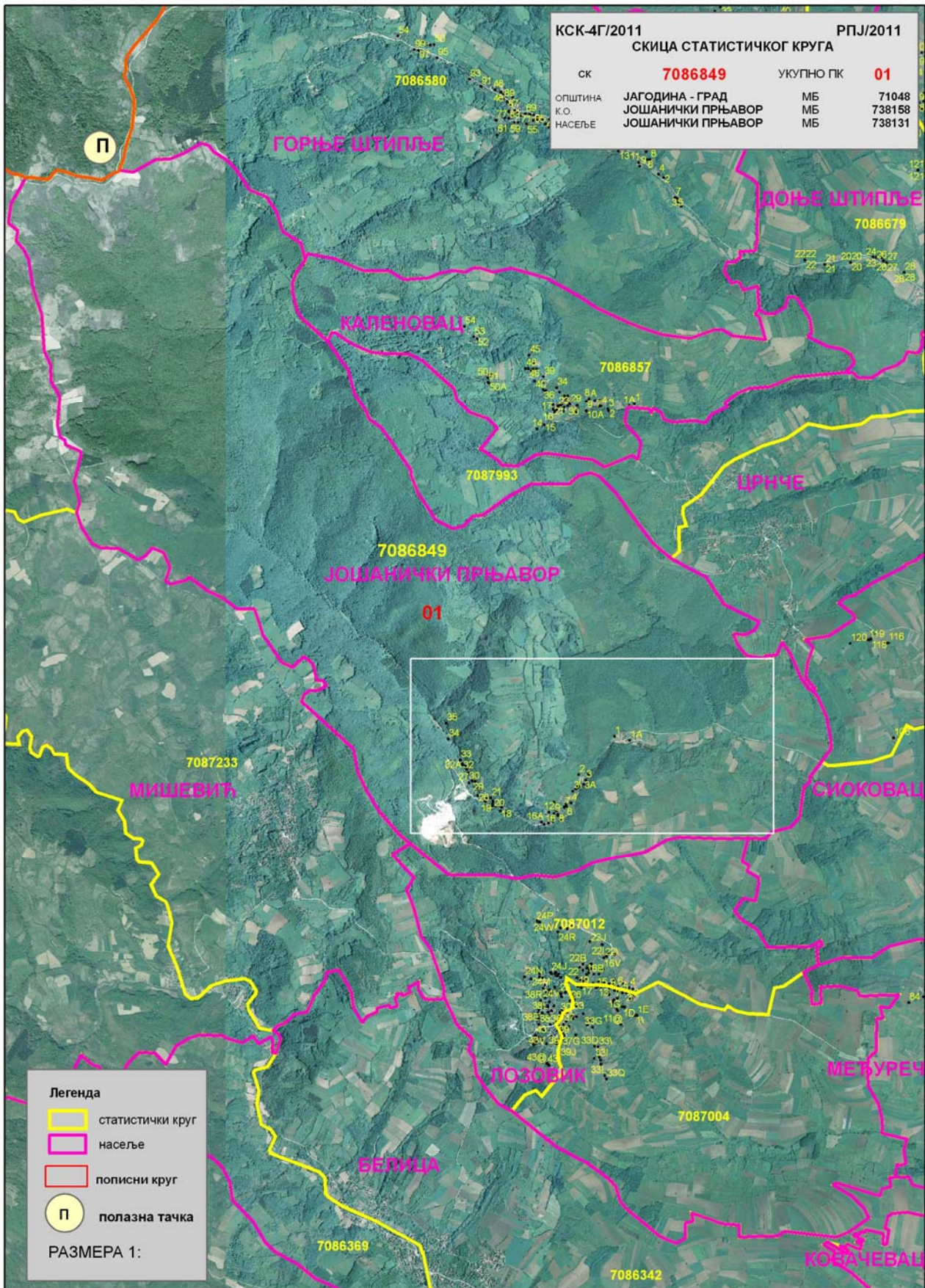
Опис саставио:

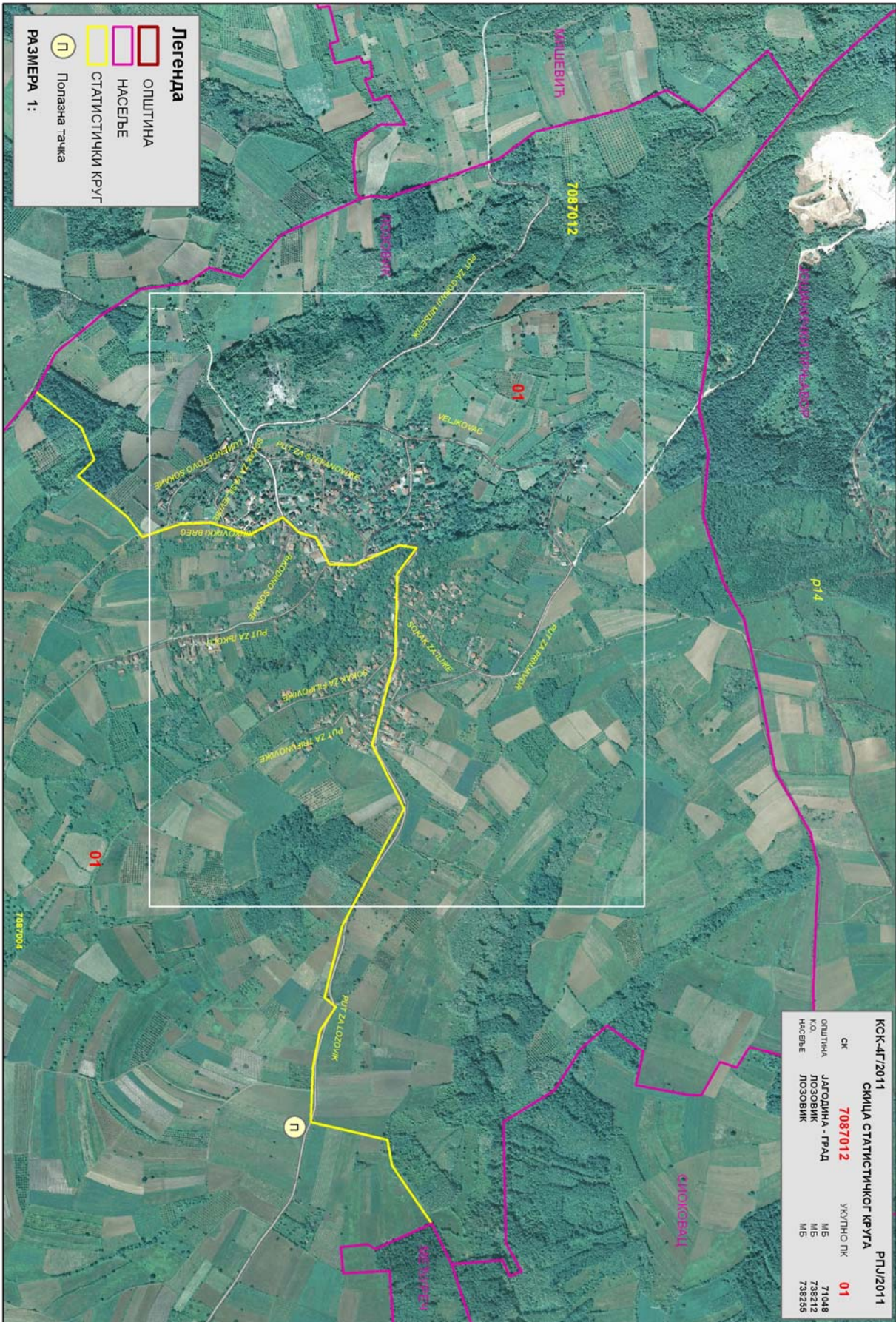
(потпис)

Прилог 2. Скица статистичког круга за градско подручје

Прилог 3 - Скица статистичког круга за сеоско подручје

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Уредба о утврђивању појединих
статистичких истраживања,
„Службени гласник РС”, број 110/2009.

ПОДАЦИ О ПОПИСНОМ КРУГУ

1.	Матични број статистичког круга	7 0 1 7 0 2 2
2.	Шифра пописног круга у оквиру статистичког	0 1
3.	Месна заједница – назив ЧУКУР-ЧЕСМА	
4.	Матични број месне заједнице	7 0 5 9 9 3
5.	Број домаћинства у пописном кругу	1 0 7
6.	Датум попуњавања обрасца	0 1 0 1 2 0 0 0
7.	ОПИС ГРАНИЦЕ ПОПИСНОГ КРУГА	

Почиње од раскршћа Добрачине улице и Улице Страхињића Бана, средином Улице Страхињића Бана обухватајући парну страну до раскршћа са Француском улицом, средином Француске улице обухватајући непарну страну до раскршћа са Господар-Јовановом улицом, средином Господар-Јованове улице обухватајући непарну страну до раскршћа са Добрачином улицом и средином Добрачине улице обухватајући парну страну до раскршћа са Улицом Страхињића Бана.

Обухвата улице и кућне бројеве:**Добрачина 36–42**

Доситејева 23–27; 24а и 26

Француска 29–33

Господар-Јованова: зграда обухвата кућни бр. 7–83

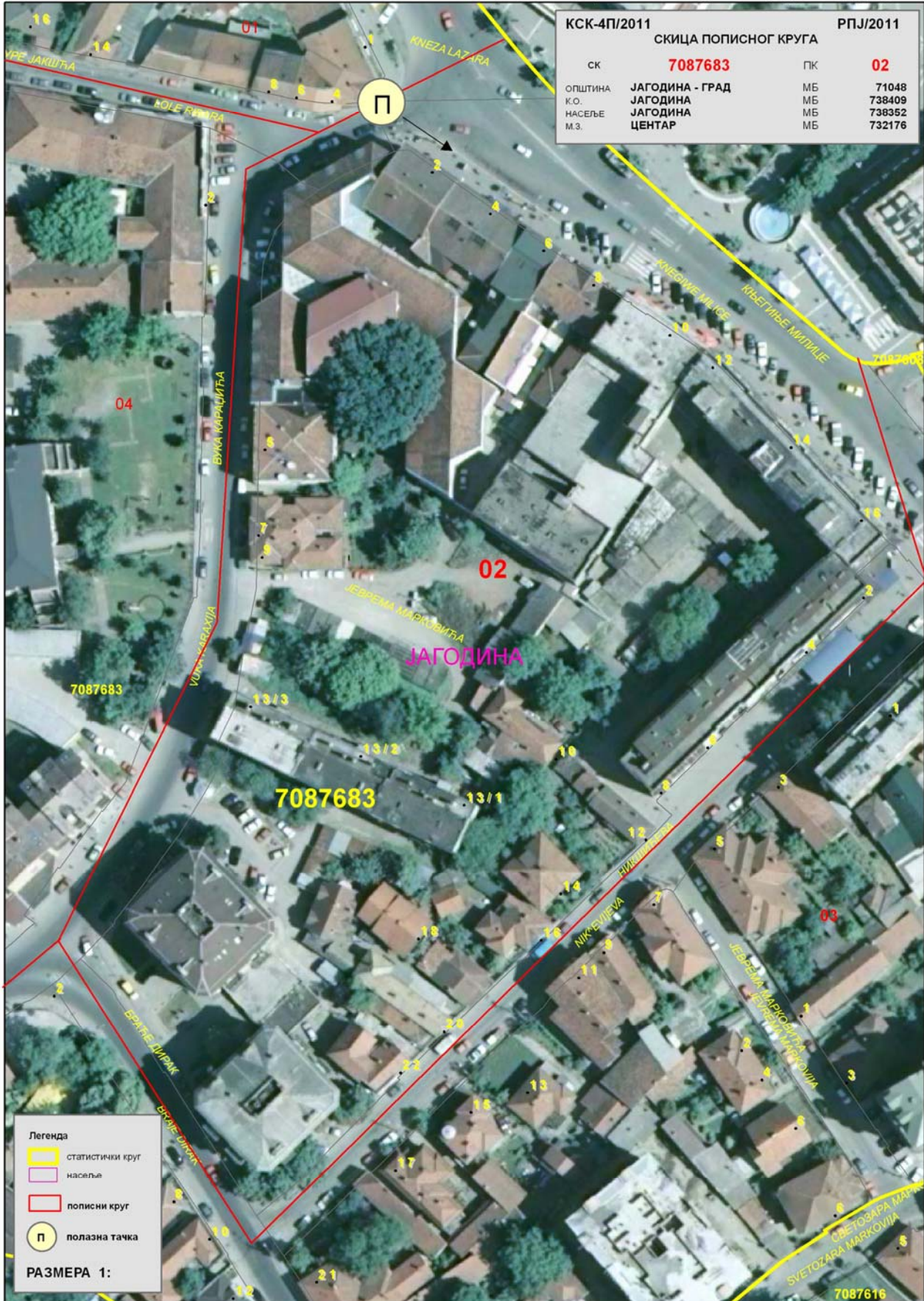
Страхињића Бана 68–76

Обухвата зграду у улици са следећим кућним бројевима:

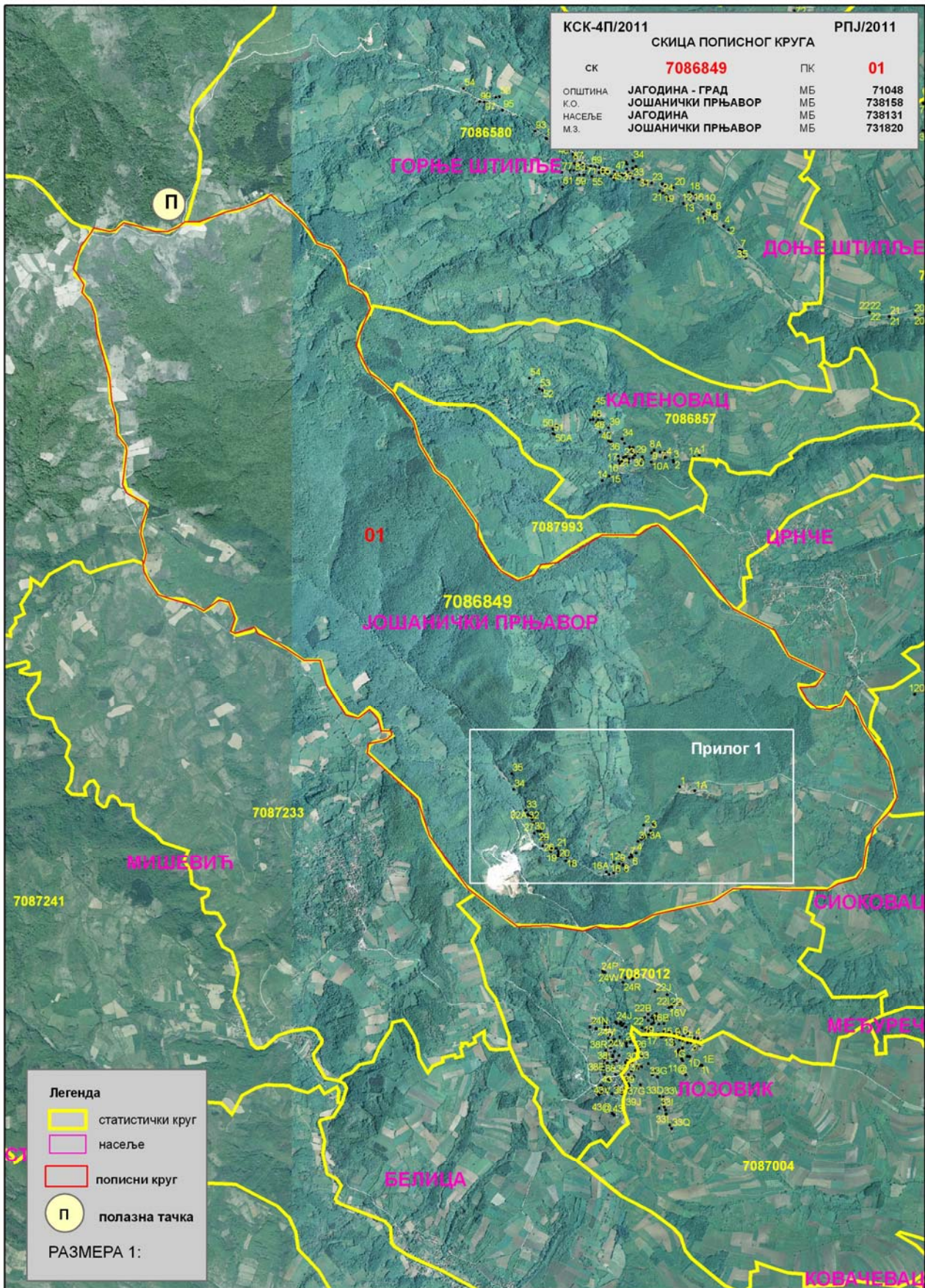
Опис саставио:

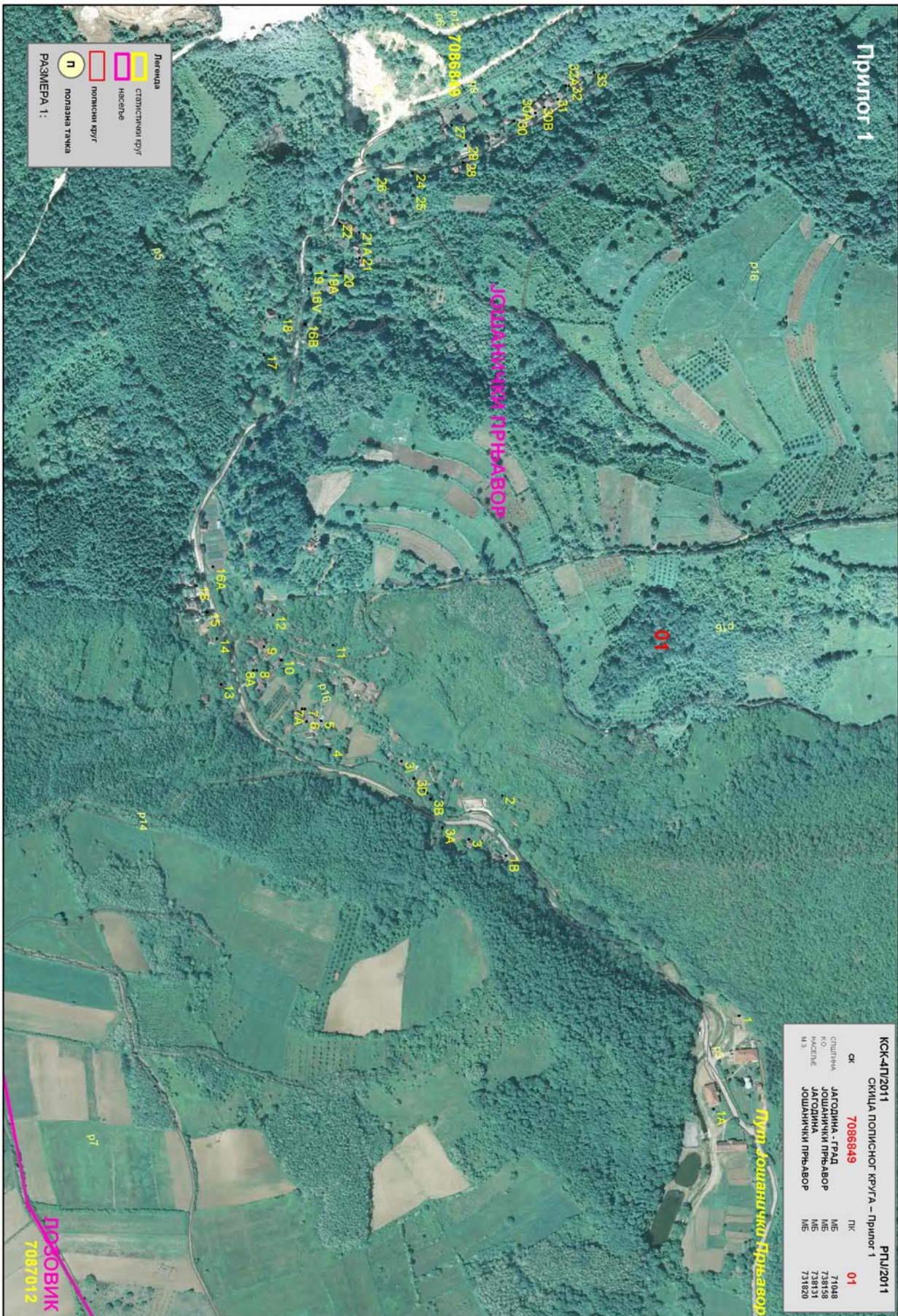
(потпис)

Прилог 5. Скица пописног круга за градско подручје

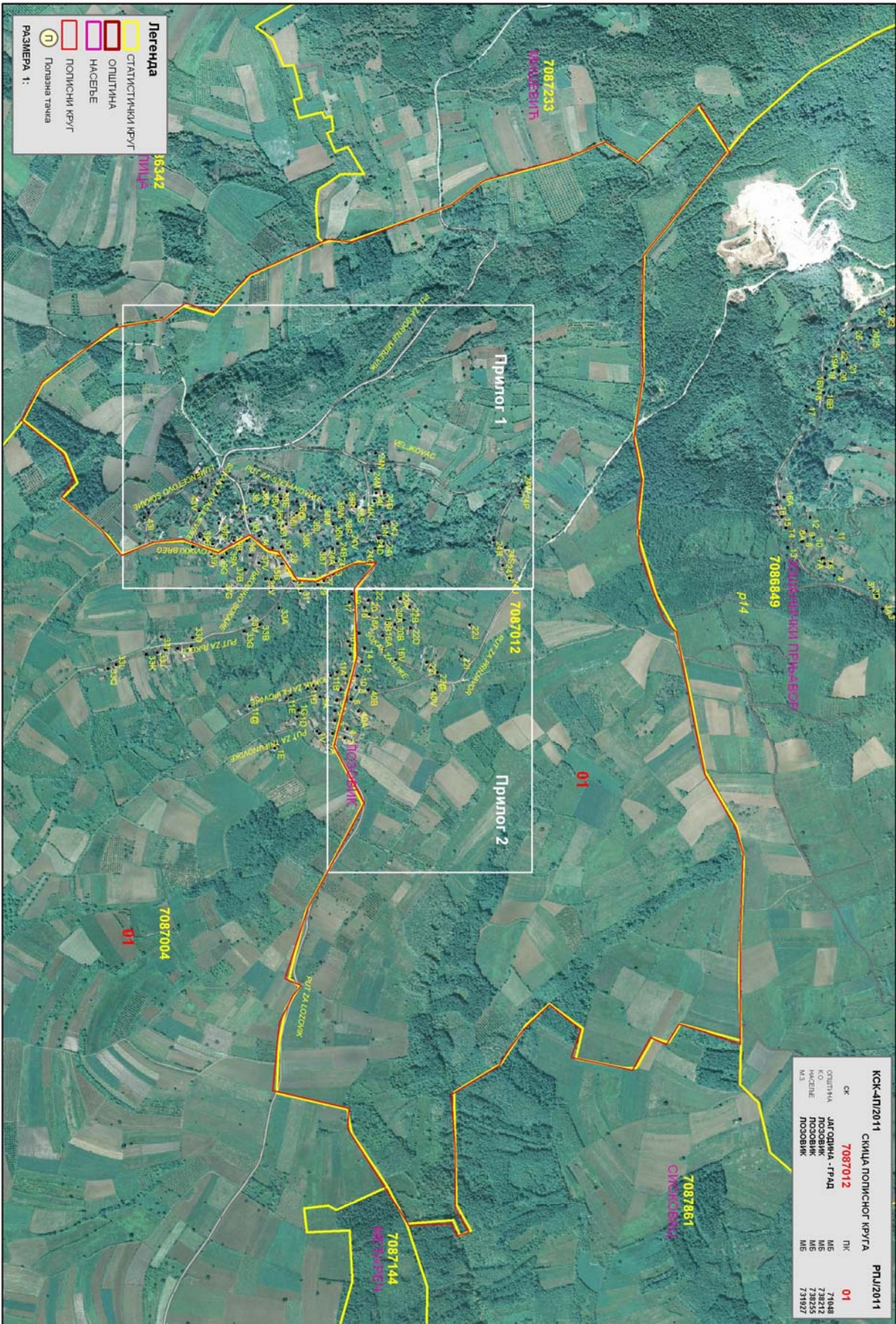

Прилог 6 - Скица пописног круга за сеоско подручје

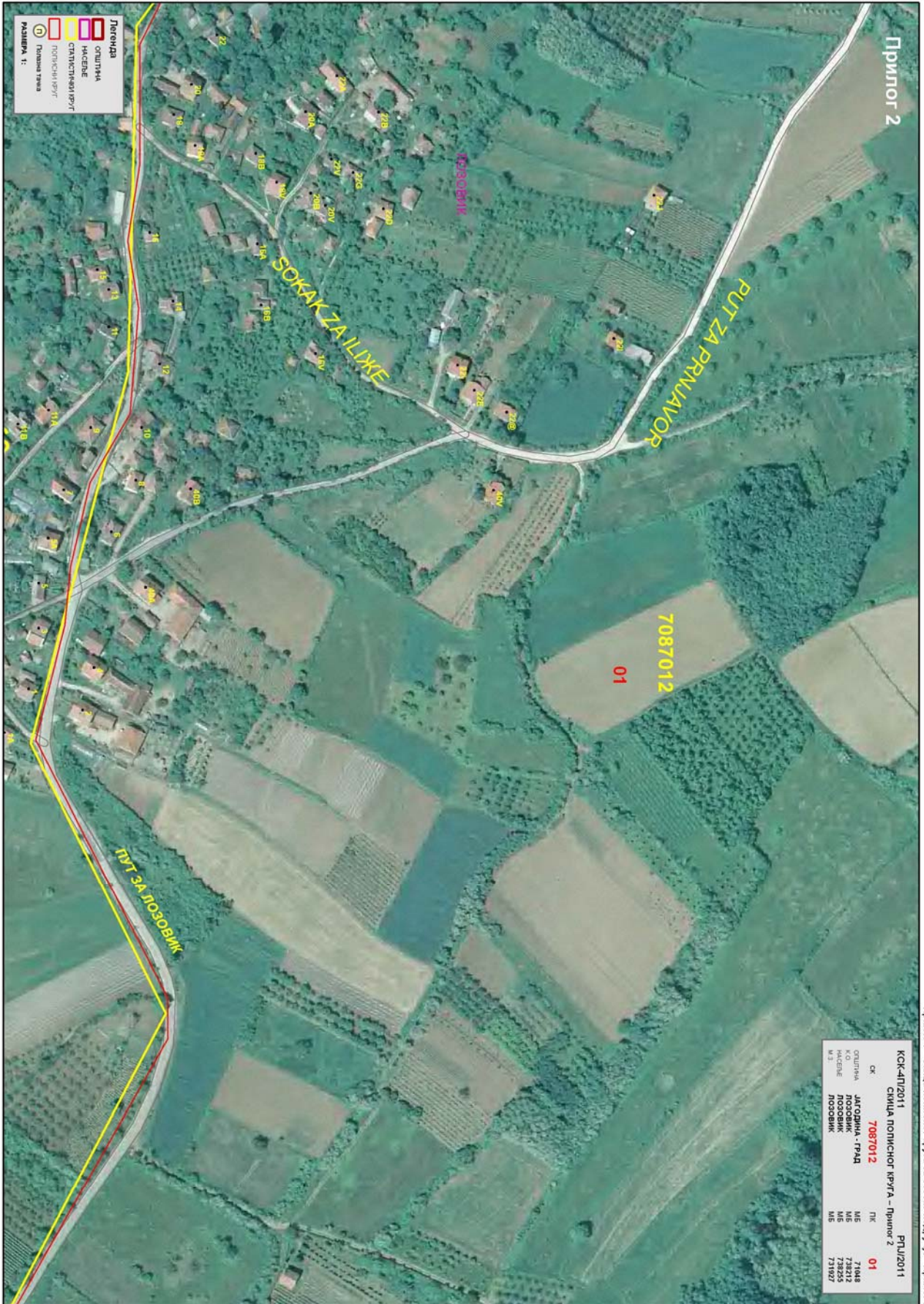
Прилог 6 - Скица пописног круга брдско планиског подручја - Прилог 1

Прилог 6 - Скица пописног круга за сеоско подручје

Прилог 7 - Скица пописног круга за сеоско подручје - Прилог 1

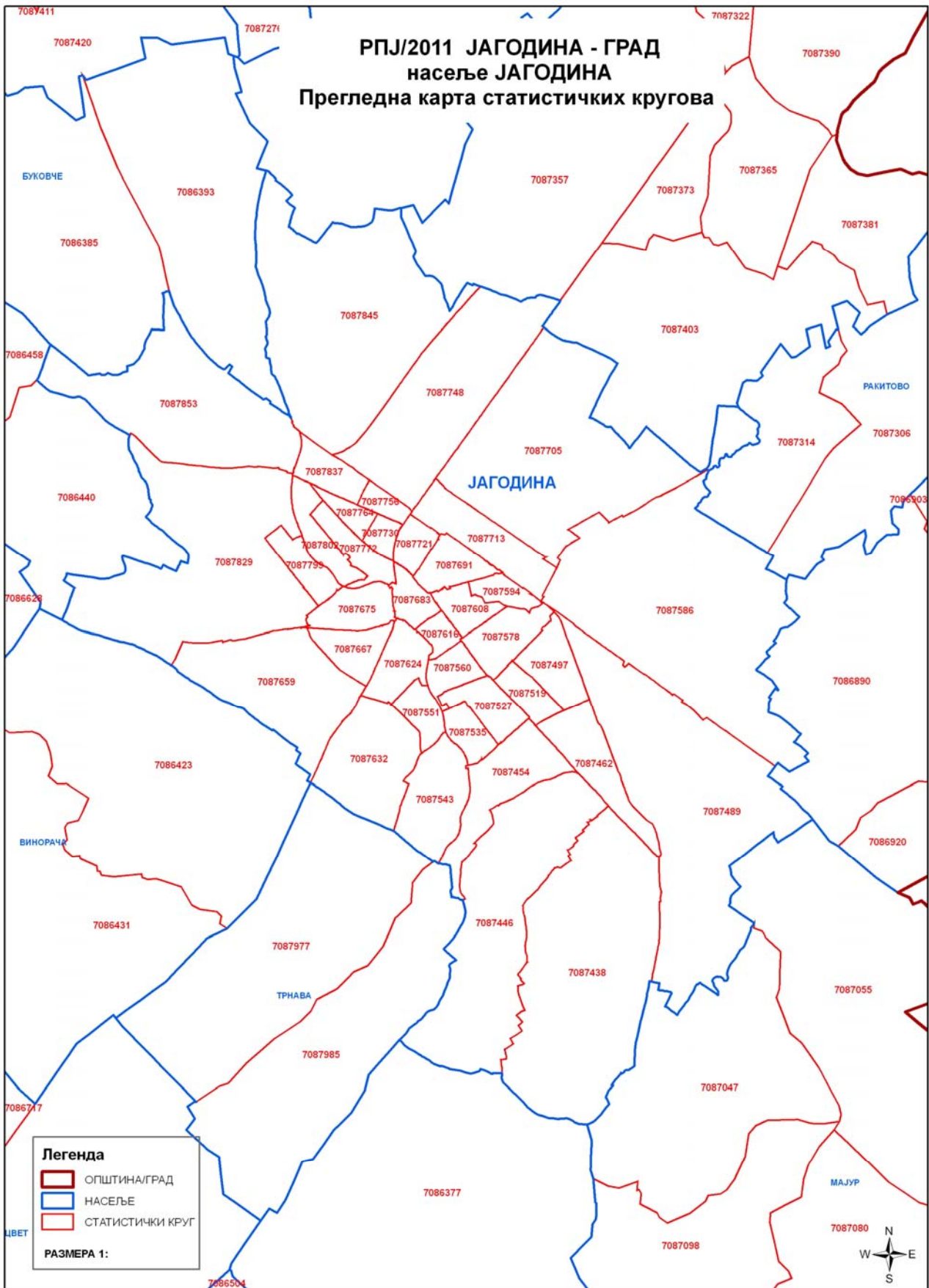

Прилог 7 - Смјца полисног круга за својо подручје - Прилог 2

Прилог 8 - Прегледна карта статистичких кругова ЈЛС

Прилог 8 - Прегледна карта статистичких кругова ЈЛС

Упутство за ревизију докумената статистичких кругова и формирање пописних кругова за Попис становништва, домаћинства и станова 2011. године

Издаје и штампа: Републички завод за статистику Србије
Београд, Милана Ракића бр. 5
Телефон: 2412-922 * Телефакс: 2411-260

Одговара: Проф. др Драган Вукмировић, директор

Рукопис припремили: Предраг Јовановић, самостални саветник, Весна Ђорђевић, руководилац Групе за регистар просторних јединица, Миливоје Грбовић, саветник, Драгица Лацковић, сарадник у Републичком заводу за статистику, и Небојша Божиновић, начелник у Републичком геодетском заводу.

РЕДАКЦИЈА

Руководилац: мр Предраг Чановић

Чланови: Гордана Бјелобрк, мр Љубица Живадиновић, Мирјана Смолчић

Лектор: Емилија Видановић

Технички уредник: Ирена Димић

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
006+311

МЕТОДОЛОГИЈЕ и стандарди / Републички
завод за статистику Србије ; за издавача
Драган Вукмировић. - 2003, бр. 1- . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику Србије, 2003- (Београд
: Републички завод за статистику Србије). -
29 cm

ISSN 1451-7477 = Методологије и стандарди
- Републички завод за статистику Србије

COBISS.SR-ID 112201996